

Zarząd Dróg Powiatowych w Stargardzie

73-110 Stargard, ul. Bydgoska 13/15

tel.: 091-577-52-19
fax.: 091-577-52-19 w. 34
e-mail: zdp@zdp.stargard.pl

NIP: 854-19-93-809
REGON: 811804156
<http://www.zdp.stargard.pl>

Stargard Szczec. dnia 22.02.2016 r.

WYKONAWCY

ZDP.1/ZP.3310.2.2016

WYJAŚNIENIA ORAZ MODYFIKACJE TREŚCI SPECYFIKACJI ISTOTNYCH WARUNKÓW ZAMÓWIENIA

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy z 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2164) do Zamawiającego zostały wniesione niżej przytoczone pytania, w postępowaniu pn:

Przebudowa i budowa drogi 1711Z skrzyżowanie z drogą nr 1716Z – Krępcewo – Rzeplino – granica powiatu (Piasecznik). Przebudowa odcinka długości 1 km przez miejscowość Krępcewo.

Pytania

1. Dotyczy SST D-04.04.02 odnośnie materiałów do warstwy podbudowy z kruszywa

Prosimy o wprowadzenie zmian w zapisach SST D-04.04.02 odnośnie materiałów i wymagań w stosunku do warstwy podbudowy z kruszywa stabilizowanego mechanicznie oraz powołanie się na aktualne normy (PN-EN 13285, PN-EN 13242 i normy związane) i dokumenty techniczne (WT-4:2010). Zgodnie z zapisami prawa budowlanego każdy wyrób budowlany musi posiadać Deklaracje Właściwości Użytkowych (DWU), klasyfikującą wyrób w oparciu o obowiązujące normy prawne.

2. Dotyczy SST D-04.03.01 odnośnie materiałów do skropienia warstw konstrukcyjnych

Prosimy o wprowadzenie zmian w zapisach SST D-04.03.01 odnośnie materiałów do skropienia warstw konstrukcyjnych i powołanie się na aktualne normy (PN-EN 13808, PN-EN 12591, PN-EN 12597) i dokumenty techniczne (WT-3:2009). Zgodnie z zapisami prawa budowlanego każdy wyrób budowlany musi posiadać Deklaracje Właściwości Użytkowych (DWU), klasyfikującą wyrób w oparciu o obowiązujące normy prawne.

3. Dotyczy SST D-05.03.26a w zakresie rodzaju siatki zabezpieczającej konstrukcję

Prosimy o wprowadzenie zmian w SST D-05.03.26a oraz przedmiarze w zakresie rodzaju siatki zabezpieczającej konstrukcję przed wystąpieniem spękań i ograniczającej deformacje plastyczne. Zaproponowana siatka z włókien szklanych przesączonych asfaltem o wytrzymałości 100x100 kN/m nie gwarantuje spełnienia wymaganych efektów, może natomiast pogorszyć współpracę pomiędzy warstwą wyrównawczą a ścieralną (szczepność międzywarstwowa). Zdecydowanie lepszym rozwiązaniem jest zastosowanie siatki z włókien węglowo-szklanych nasączonych asfaltem przeznaczonej pod warstwy ścieralne, która swoje parametry wytrzymałościowe (znacznie wyższe) osiąga przy znacznie mniejszym poziomie deformacji.

4. Dotyczy SST D-04.07.01 w zakresie zawartości wolnej przestrzeni w warstwie podbudowy

Prosimy o wprowadzenie zmian w SST D-04.07.01 w zakresie zawartości wolnej przestrzeni w warstwie i jej określenie na poziomie 3,0-9,0 %. W tab. 9 podano, że wolna przestrzeń w warstwie podbudowy powinna się mieścić w zakresie 3,0-7,0 % a wskaźnik zagęszczenia nie może być mniejszy niż 98%. Takie wymagania dla próbek z drogi kolidują z zapisami w tab. 4 odnośnie wymagań w stosunku próbek Marshalla formowanych

w laboratorium (na etapie projektowania), gdzie wolna przestrzeń ma się mieścić pomiędzy 4,0 a 7,0%. Przy takich zapisach wykonawca jest zobowiązany do zagęszczenia mieszanki na poziomie min. 100%, co w skali technicznej jest trudne do uzyskania.

5. Dotyczy SST D-04.07.01b w zakresie zawartości wolnej przestrzeni w warstwie wiążącej

Prosimy o wprowadzenie zmian w SST D-04.07.01b w zakresie zawartości wolnej przestrzeni w warstwie wiążącej i jej określenie na poziomie 3,0-9,0 %. W tab. 9 podano, że wolna przestrzeń w warstwie powinna się mieścić w zakresie 3,0-7,0 % a wskaźnik zagęszczenia nie może być mniejszy niż 98%. Takie wymagania dla próbek z drogi kolidują z zapisami w tab. 4 odnośnie wymagań w stosunku próbek Marshalla formowanych w laboratorium (na etapie projektowania), gdzie wolna przestrzeń ma się mieścić pomiędzy 4,0 a 7,0%. Przy takich zapisach wykonawca jest zobowiązany do zagęszczenia mieszanki na poziomie min. 100%, co w skali technicznej jest trudne do uzyskania.

6. Dotyczy SST D-05.03.05b w zakresie wolnej przestrzeni próbek mieszanki AC 8 S

Prosimy o wprowadzenie zmian w zapisach SST D-05.03.05b w zakresie wolnej przestrzeni próbek mieszanki AC 8 S 50/70 pobranych z drogi z warstwy ścieralnej (rdzenie) oraz ich określenie na poziomie **1,0-5,0%** (dla KR1-2). Obecny zapis dotyczący zawartości wolnej przestrzeni (tabl. 7) wynoszący **2,0-5,0%** nie uwzględnia wymagań na etapie projektowania MMA, w którym ten zakres dla próbek formowanych w laboratorium mieści się pomiędzy **1,0** a 3,0% (KR1-2). Przy uwzględnieniu zagęszczenia na poziomie 98% górny poziom wolnej przestrzeni powinien być przesunięty do 5,0% - co uwzględniono w SST. Nie wiadomym natomiast jest, dlaczego ograniczono wolną przestrzeń od dołu, tj. między 1,0 a 2,0%. Taki zapis oznacza, że wykonawca nie może dogęszczać mieszanki do 100%, przedział zagęszczenia powinien się mieścić nawet pomiędzy 99 a 97% (co jednocześnie może wykluczać spełnienie dwóch wymagań: wskaźnik zagęszczenia, wolna przestrzeń w próbkach). W praktyce oznacza to, że odporność na działanie czynników klimatyczno-pogodowych warstwy ścieralnej jest ograniczana. W konsekwencji doprowadzi to do szybszego zniszczenia warstwy.

7. Dotyczy SST D-04.07.01

Prosimy o wprowadzenie zmian w SST D-04.07.01 i umożliwienie zastosowania do warstwy podbudowy AC 22 P na ruch KR3 asfaltu 35/50. Jest to zgodne z zapisami norm PN-EN 13108-1, PN-EN 13108-20 oraz dokumentu technicznego WT-2:2014. Zastosowanie asfaltu 35/50 wpłynie korzystnie na odporność mieszanki na deformacje trwałe.

8. Dotyczy SST D-04.07.01b

Prosimy o wprowadzenie zmian w SST D-04.07.01b i umożliwienie zastosowania do warstwy wiążącej AC 16 W na ruch KR3 asfaltu 35/50. Jest to zgodne z zapisami norm PN-EN 13108-1, PN-EN 13108-20 oraz dokumentu technicznego WT-2:2014. Zastosowanie asfaltu 35/50 wpłynie korzystnie na odporność mieszanki na deformacje trwałe.

9. Dotyczy Projektu Umowy –§ 9 ust. 4

Prosimy Zamawiającego o wyjaśnienie treści ww. jednostki redakcyjnej i potwierdzenie, że prawo do wykonania zastępczego przysługuje Zamawiającego w przypadku, gdy Wykonawca pomimo stosownego wezwania nie wykona lub wykonana nienależycie obowiązków umownych.

10. Dotyczy Projektu Umowy –§ 10

Prosimy Zamawiającego o zmianę powyższej jednostki redakcyjnej poprzez przyznanie prawa odszkodowania uzupełniającego również po stronie Wykonawcy. Dotychczasowe brzmienie przedmiotowej jednostki redakcyjnej uprawniającej do uzyskania odszkodowania uzupełniającego wyłącznie Zamawiającego uznać należy za jednostronne i istotnie godzące w zasadę równowagi stron projektowanego stosunku prawnego i faktycznie stanowi nadużycie pozycji Zamawiającego względem Wykonawcy, które nie ma żadnego celu w

ochronie interesu Zamawiającego, do którego powołane zostały normy prawa zamówień publicznych.

11. Dotyczy Projektu Umowy – § 12

Prosimy Zamawiającego o wyjaśnienie znaczenia powyższej jednostki redakcyjnej i potwierdzenie, że odmowa odbioru odnosi się tylko i wyłącznie do takich wad, które uniemożliwiają eksploatację przedmiotu umowy, zgodnie z jego przeznaczeniem, zaś istnienie drobnych usuwalnych wad nie będzie stanowić podstawy do odmowy odbioru przedmiotu umowy i uznania, że Wykonawca nie wykonał przedmiotu umowy w ustalonym terminie - a w konsekwencji do naliczenia mu kar umownych. Zgodnie, bowiem z powszechnie obowiązującym poglądem w panującym w orzecznictwie jak i nauce prawa, tylko istnienia wad istotnych tj. uniemożliwiający eksploatację przedmiotu umowy zgodnie z jego przeznaczeniem stanowić może podstawę odmowy dokonania odbioru.

12. Dotyczy umowy o roboty budowlane - § 19

Prosimy Zamawiającego o zmianę ww. jednostki redakcyjnej i dostosowanie jej brzmienia do okoliczności często występujących w toku realizacji inwestycji, niezależnych od Wykonawcy lub Zamawiającego a przemawiających za koniecznością wydłużenia terminu końcowego, pomimo iż nie mogą być one zaliczone w poczet sytuacji kwalifikowanych, jako siła wyższa tj. w przypadku:

- wystąpienia niekorzystnych warunków meteorologicznych lub geotechnicznych, których nie można było przewidzieć przy podpisywaniu umowy uniemożliwiających wykonywanie prac zgodnie z umową i sztuką budowlaną,
- wystąpienia nadzwyczajnych zjawisk przyrodniczych lub klęski żywiołowej mających wpływ na terminowe wykonanie umowy przez Wykonawcę,
- wystąpienia konieczności wykonania robót dodatkowych lub uzupełniających,
- innych niezależnych od stron i niedających się przewidzieć okoliczności wpływających na terminowe wykonanie przedmiotu umowy.
- konieczność usunięcia niewybuchów lub niewypałów lub prowadzenia badań archeologicznych.

W przypadku braku zmiany ww. jednostki redakcyjnej prosimy Zamawiającego o potwierdzenie, iż ww. podstawy będą stanowiły przesłankę do zmiany terminu umownego i mieszczą się w treści ww. jednostki redakcyjnej.

13. Dotyczy materiału z frezowania

Zgodnie z przedmiotem zamówienia urobek pochodzący z frezowania tzw. destruktu bitumiczny jest własnością Zamawiającego i przeznaczony jest do ponownego wbudowania w pobocza. Natomiast cały destruktu nie zostanie wbudowany w pobocza, prosimy Zamawiającego o odpowiedź, do kogo należy pozostały materiał do Wykonawcy czy do Zamawiającego. Jeżeli do Zamawiającego to prosimy o podanie miejsca składowania i odwozu materiału.

14. Dotyczy D-05.03.01 – kostka kamienna

Zamawiający w SST D-05.03.01 - kod CPV 45233200-1 nawierzchnia z kostki kamiennej pisze:

„TRANSPORT

Transport betonowych kostek brukowych

Kostki betonowe należy przewozić samochodami na paletach transportowych producenta.

(...)

KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

Badania w czasie robót

Sprawdzenie prawidłowości wykonania nawierzchni z betonowych kostek brukowych polega na stwierdzeniu zgodności wykonania z dokumentacją projektową oraz wymaganiami niniejszej ST: (...)”

Prosimy Zamawiającego o ujednoczenie zapisów dotyczących nawierzchni z kostki kamiennej.

Modyfikacje i odpowiedzi

Ad. 1

Zamawiający wprowadza zmiany w zapisach specyfikacji numer **D-04.04.02. MATERIAŁY** (str. 30-31 STWiOR) odnośnie materiałów i wymagań w stosunku do warstw podbudowy z kruszywa stabilizowanego mechanicznie.

do wykonania podbudowy pod ścieżkę rowerową należy użyć kruszywa wskazanego w WT-4 jak dla podbudowy zasadniczej obciążonej ruchem KR1-2

do wykonania podbudowy pod zjazd bitumiczne należy użyć kruszywa wskazanego w WT-4 jak dla podbudowy zasadniczej obciążonej ruchem KR1-2

do wykonania podbudowy pod zjazd bitumiczne należy użyć kruszywa wskazanego w WT-4 jak dla podbudowy zasadniczej obciążonej ruchem KR1-2

do wykonania podbudowy pod pobocza umocnione bitumiczne należy użyć kruszywa wskazanego w WT-4 jak dla podbudowy pomocniczej obciążonej ruchem KR 3

do wykonania podbudowy pod skrzyżowanie z drogą 1777Z należy użyć kruszywa wskazanego w WT-4 jak dla podbudowy pomocniczej obciążonej ruchem KR 3

do wykonania podbudowy pod poszerzenie jezdni głównej należy użyć kruszywa wskazanego w WT-4 jak dla podbudowy pomocniczej obciążonej ruchem KR 3

Wymagania techniczne WT-4 ; 2010 Mieszanki niezwiązane do dróg krajowych (WT-4:2010) zostały dołączone do niniejszych wyjaśnień w postaci pliku PDF.

Ad. 2

Zamawiający wprowadza zmiany w zapisach specyfikacji numer **D-04.03.01. MATERIAŁY** (str. 41) odnośnie materiałów do skropienia warstw konstrukcyjnych.

Rodzaje materiałów do wykonania skropienia

Materiałami stosowanymi przy skropieniu warstw konstrukcyjnych nawierzchni są:

– emulsje asfaltowe klasy C60BP3ZM wg. PN-EN 13808:2010,

Wymagania dla materiałów

Wymagania dla kationowej emulsji asfaltowej podano w PN-EN 13808.

Ad. 3

Zamawiający nie dopuszcza zmiany w rozwiązaniach projektowych w zakresie zastosowania rodzaju siatki. Należy zastosować siatkę z włókiem szklanych przesączonych asfaltem o wytrzymałości 100 * 100 kN/m.

Ad. 4

Po analizie dokonanej przez projektanta dla mieszanki użytej do wykonania warstwy podbudowy zawartość wolnej przestrzeni próbek mieszanki AC 22P 50/70 pobranych z drogi określa się na poziomie **4,0-8,0%** (jak dla KR3).

Ad. 5

Po analizie dokonanej przez projektanta dla mieszanki użytej do wykonania warstwy wiążącej zawartość wolnej przestrzeni próbek mieszanki AC 16W 50/70 pobranych z drogi określa się na poziomie **4,0-8,0%** (jak dla KR3).

Ad. 6

Po analizie dokonanej przez projektanta dla mieszanki użytej do wykonania warstwy ścieralnej zawartość wolnej przestrzeni próbek mieszanki AC 8S 50/70 pobranych z drogi określa się na poziomie **1,0-5,0%** (jak dla KR-2).

Ad. 7

Zamawiający nie dopuszcza zmiany w rozwiązaniach projektowych w zakresie zastosowania rodzaju asfaltu do wykonania podbudowy z AC22P. Należy zastosować asfalt 50/70, wskazany materiał jest zgodny z zapisami norm i WT-2:2014.

Ad. 8

Zamawiający nie dopuszcza zmiany w rozwiązaniach projektowych w zakresie zastosowania rodzaju asfaltu do wykonania warstwy wiążącej z AC16W. Należy zastosować asfalt 50/70, wskazany materiał jest zgodny z zapisami norm i WT-2:2014.

Ad. 9

Zamawiający w odpowiedzi na powyższe pytanie informuje, że w przypadku nie wykonania lub nienależytego wykonania umowy, nie przewiduje wezwania Wykonawcy do wykonania robót jako przedmiotu umowy, czy też usunięcia wad i usterek, ponieważ, może on skutecznie unikać odbioru takiego wezwania, a tym samym unikać terminowego wykonania przedmiotu umowy lub usunięcia wad czy też usterek.

Jeżeli Wykonawca zakłada (zapewnia) rzetelne wykonanie zadania i usuwanie usterek, to nie musi się obawiać, że dojdzie do wykonania zastępczego.

Ad. 10

Proponowany przez Wykonawcę zapis nie jest konieczny do wprowadzenia do Umowy, ponieważ nie wyłącza on uprawnienia Wykonawcy do dochodzenia odszkodowania zgodnie z przepisami prawa.

Ad. 11

Zamawiający wskazuje, iż Wykonawca jest obowiązany z założenia wykonać przedmiot umowy w terminie, bez jakichkolwiek usterek lub też wad. W przypadku wystąpienia wad Zamawiający zgodnie z §12 umowy może odmówić odbioru robót. Decydującym jest rodzaj, zakres i ilość stwierdzonych wad.

Ad. 12

Zamawiający podtrzymuje zapisy zawarte w §19 wzoru umowy dotyczące możliwości zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru Wykonawcy, dotyczące zmiany terminu.

Zamawiający wyjaśnia, iż ustawodawca posługując się pojęciem „siły wyższej” w normatywie prawny, jakim jest Kodeks Cywilny nie wprowadził jego legalnej definicji. Natomiast w doktrynie przyjmuje się powszechnie, iż siła wyższa, jako pojęcie obiektywne, stanowi zdarzenie zewnętrzne. Wskazuje się również na dodatkowe cechy tego zdarzenia tj. niemożność jego przewidzenia (należy ją rozumieć w ten sposób, iż przy obiektywnej ocenie zdarzeń ustalono najwyżej bardzo niski stopień prawdopodobieństwa jego pojawienia się) oraz niemożliwość zapobieżenia jego skutkom. Siła wyższa jest też pojęciem bezwzględny, przez co musi być zdarzeniem o nadzwyczajnych rozmiarach lub zasięgu lub nawet zdarzeniem przemożnym – w momencie, w którym występuje wymyka się spod ludzkiej kontroli. Dokładną analizę tego pojęcia przeprowadził Sąd Najwyższy, który stwierdził, że „siła wyższa musi być zdarzeniem zewnętrznym w stosunku do powołującego się na nią podmiotu. Stan określony w ten sposób powinien istnieć obiektywnie, a więc musi być widoczny i sprawdzalny dla nieuprzedzonego obserwatora; nie może być np. wytworem wyobraźni. Odnosnie do natężenia wpływu tego zdarzenia na działanie lub zaniechanie przeważa tzw. teoria obiektywna niedopuszczająca, aby miarodajną była wyłączenie ocena podmiotu powołującego się na siłę wyższą. Jednak stosowanie tej teorii musi odbywać się z uwzględnieniem okoliczności ocenianych indywidualnie dla danego przypadku, zatem ocena powinna być dokonywana z zewnątrz, ale przy uwzględnieniu konkretnej sytuacji ocenianego” (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2002 r. sygn.. akt IV CKN 629/00).

Mając zatem na uwadze wyrok Sądu Najwyższego, Zamawiający nie może jednoznacznie z góry określić który z przypadków będzie spełniał przesłanki „siły wyższej”, gdyż aby tego dokonać należy każdy przypadek rozpatrywać indywidualnie.

W sytuacji wystąpienia niekorzystnych warunków geotechnicznych nie wystarczy sam fakt ich wystąpienia, ale również ważny jest ich zakres i wpływ na przyjęte przez projektanta rozwiązania techniczne. W tym przypadku Zamawiający na pewno będzie obowiązany rozpatrzyć niekorzystne warunki geotechniczne w aspekcie zapisów § 19 ust. 1 umowy, jednakże wymagać to będzie oceny na ile niekorzystne warunki geotechniczne uprawniają do zmiany terminu umowy.

Podobnie niekorzystne warunki atmosferyczne nie mogą automatycznie stanowić podstaw do zmiany terminu umowy.

Wystąpienie robót dodatkowych nie może stanowić przesłanki do zmiany terminu, gdyż rozpatrując to hipotetycznie nawet niewielki zakres tych robót nie mający wpływu na całość zadania stanowiłby podstawę do zmiany terminu umowy.

W przypadku konieczności udzielenia zamówienia dodatkowego lub uzupełniającego, Zamawiający informuje, że są to zamówienia, które udziela się w trybie zamówienia z wolnej ręki przy zachowaniu procedury wynikającej z Prawa zamówień publicznych z osobnym postępowaniem i ustaleniem osobnych warunków nowej umowy, w tym również osobnym terminem wykonania zamówienia.

Wskazanie ogólnikowego terminu „innych niezależnych od stron i niedających się przewidzieć okoliczności wpływających na terminowe wykonanie przedmiotu umowy” nie może zostać przez Zamawiającego uznane za okoliczność do zmiany terminu. Ustawodawca art.144 ustawy Prawo zamówień publicznych zakazuje istotnych zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany. Wymaga się, zatem od Zamawiającego szczegółowego wskazania przypadków w których może zostać dokonana istotna zmiana postanowień umowy.

Wystąpienie konieczność usunięcia niewybuchów lub niewypałów lub prowadzenia badań archeologicznych nie może zostać przez Zamawiającego uznane za okoliczność do zmiany terminu. Nie wystarczy sam fakt ich wystąpienia, ale również ważny jest ich zakres, czas trwania prac oraz wpływ na tempo prac budowlanych. W tym przypadku Zamawiający na pewno będzie obowiązany rozważyć wszystkie zaistniałe przesłanki ewentualnego niedotrzymania terminu umowy.

Natomiast wystąpienie nadzwyczajnych zjawisk przyrodniczych lub klęski żywiołowej mających wpływ na terminowe wykonanie umowy przez Wykonawcę będzie uznane za „siłę wyższą” i będą zachodziły przesłanki do zmiany terminu umowy.

Z uwagi na ogólny charakter zapisu nie można ocenić czy wszystkie wymienione przez Wykonawcę przypadki mieszczą się w art. 19 projektu umowy i stanowić będą podstawę do zmiany terminu wykonania umowy. Jednoznaczne rozstrzygnięcie na gruncie §19 może mieć miejsce tylko w odniesieniu do konkretnej sytuacji z uwzględnieniem uwarunkowań i okoliczności, które będą przyczyną niedotrzymania terminu wykonania zamówienia.

Ad. 13

Zamawiający wskazuje, iż destrukcja bitumiczna pochodząca z frezowania nawierzchni w całości stanowi własność Zamawiającego. Destrukt, który nie zostanie wbudowany w pobocza nadal stanowi własność Zamawiającego i należy złożyć w miejscu wskazanym przez Zamawiającego na terenie miejscowości Krępczewo.

Ad. 14

Zamawiający wprowadza sprostowania do SST D-05.03.01. – nawierzchnia z kostki kamiennej o następującej treści

„TRANSPORT

Transport kostki kamiennej

Kostkę kamienną należy przewozić samochodami w opakowaniach zalecanych przez producenta kostki kamiennej

KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

Badania w czasie robót

Sprawdzenie prawidłowości wykonania nawierzchni z kostki kamiennej polega na sprawdzeniu zgodności wykonania z dokumentacją projektową oraz wymaganiami niniejszej ST..... „

Wyjaśnienie zostanie doręczone niezwłocznie Wykonawcom, którym przekazano Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia, zamieszczone na stronie internetowej Zamawiającego oraz dołączone do SIWZ i będą stanowić jej integralną część.